

KURJER LITEWSKI

w WILNIE dnia 16. Pazdziernika V. S. ROKU 1809.

S. PETERSBURG VS. d. 4 pazdziernika. GL. Lanżerom dowiedziawszy się, że Turcy zaięli miasteczko Czernecy leżące w małej Wołoszczyźnie na brzegu Dunaju, znając ważność tego punktu, rozkazał GM. Jsaiew zaiąć to stanowisko i przepędzić nieprzyjaciela za Dunaj. GM. Jsaiew porucił spełnienie tego rozkazu Małorossyyskiego grenadyerskiego pułku Podpułkownikowi Achtowi oddawszy pod jego rozkazy pułk musz. Penzeński, bataliony odwodowe Małorossyyskiego i Sybirskiego pułków grenadyerskich, 200 Uralskich kozaków i batalion Pandurow. D. 19 2ma godzinami przed świtanem P. Acht podszedłszy pod Czernecy uderzył na nieprzyjaciela, zbił wszystkie pikiety, wdarł się do szańców, ztamtąd turków wypędził. Rzucili się więc oni do iednego domu palissadą na koło obwarowanego i tam utwierdzili się w liczbie 500. Kiedy się dzień zaczynał, P. Acht otoczył ten zamek i z artyleryi dał ognia. Turcy przerażeni tym wypadkiem, nieczekaiać odsieczy, którą 200 ludzi im niosło, opuścili twierdzę i cofnili się w tył daleko. W pogoń za niemi był wysłany od Ołoneckiego m. p. Major Rohaczew z batalionem Pandurow i z kozakami wojskowego Starszyny Akutina 5go; z drugiej strony dla przecięcia Turkom odwrotu kapitan Jwanow poprowadził batalion Sibirskiego gr. p. Nieprzyjaciel za każdym krokiem znaczne ponosi straty: naresztę uciekł w góry: najmniej stracił 40 zabitych a daleko więcej rannych. Z naszej strony 1 Pandur raniony i 5 konie kozackie zabite. GM. Jsaiew i GL. Graf Lanżeron zaświadczaia że P. Acht wszędzie, gdzie tylko był użyty, dał znamienite dowody męstwa i odwagi, a z tey rozprawy zasługuie na szczegulnieyszą pochwałę: iakoż darowane są iemu naymilościwiey znaki bylantowe orderu S. Anny 2giey klasy.

GL. Lanżeron dla spełnienia dalszych zamiarow przeciwko obozowi Tureckiemu pod Fransika o 12 wiorst od Zurży. D. 29 z rana wysłał Pułkownika Grekowa 8go z przednią strażą na rozpoznanie położenia nieprzyjaciół turcy w liczbie 2 t. wypadli i z natarczywością uderzyli: lecz P. Grekow mężnie ich impet wytrzymał, odparł, poraził i iedno znanie wydarł. O 1szej po pułnocy Turcy odebrawszy 2 t. ludzi z 6 działami w posiłku powtórnie uderzyli na przednią straż naszą i potrafili okrążyć batalion Ładożskiego pułku; ten broniąc się z niezwycajną dzielnością i odwagą zatrzymał postępującego nieprzyjaciela. Tym czasem GL. Graf Lanżeron przyprowadził z boku na turków Twerski dragoński i Natenburgski

m. p. z 8miu bateryynemi działami. Azatym po niejakich wystrzałach uciekł nieprzyjaciel do twierdzy Zurże. W tey rozprawie kozacy zdobyli 2 znamiona z których iedno Janeczarskie. Potym GL. Lanżeron rozłożył ią z całym korpusem o 8 wiorst od Zurży staraiać się w pole wyprowadzić nieprzyjaciół.

Po przeysciu za Dunaj korpusu GL. Miłoradowicza Główno-komenderuiący rozdzielił wszystkie woyska za Dunajem będące na 3 korpusy: z 1szym GL. Miłoradowicz stanął na skrzydle prawém, GL. Płatow z 2gim w środku, GL. Markow z 3cim na lewém skrzydle. Poruszenie tych woysk tak było urządzone ażeby wszystkie w iednym czasie uściany Traiana stanęły: to iest powinno było stanąć skrzydło prawe we wsi Czarnewody u rzeki Dunaju) środek woyska we wsi Karas przy śrzedzinie wału, lewe skrzydło na brzegu morza czarnego pod miastem Kiostiendzi. Azatym GL. Markow z korpusem swoim wystąpił d. 2 sierpnia rano; GL. Płatow ze środkiem tegoż dnia po południu, a GL. Miłoradowicz d. 27 o 5tej z rana. Główno-komenderuiący dowiedziawszy się że nieprzyjaciel zgromadzał się w znaczney sile w mieście Kiostiendzi przeciwko lewemu skrzydłu naszemu; rozkazał tam popieszyć korpusom do wsi Bilil o 42 wiorsty od Girsowy położoney; oddzielony GM. Denisow 6sty z kozakami ruszył przodem na odkrycie nieprzyjaciół. Dnia 28 sierpnia średni korpus naprzód postąpił. W miasteczku Kara-Muracie odebrano wiadomość od GM. Denisowa 6go o bitwie, którą on miał z przednią strażą woysk nieprzyjacielskich; w tey uwięziono 6ciu turków i iednego Bayraktara.

Główno-komenderuiący rozkazał ażeby natychmiast GL. Płatow z swoim korpusem nie tracąc iedney chwili ciągnął do Kiostiendzi i okrążywszy z tyłu uderzył na nieprzyjaciela. Za zbliżeniem się tego korpusu turcy uczynili wycieczkę, lecz odparci ścigani byli do samego miasta: w tém było najmniej 2 t. turozynow; ci zasiadłszy za murami i domami upornie bronili się. Twierdza Kiostiendzi, niezwycaynie iest obwarowana; z natury leży na pulwyspie na morzu czarném, szia z lądem łącząca nie szersza nad 150 sążni, nadto iest przerznięta rowem i wałem przegrodzona: każdy dom, których iest do 500, murowany i dobrze obwarowany, wystawia mocny zamek. Dowódzca naczelny rozkazał wystawić blisko przeciwko okopom kilka bateryi dla rozpoczęcia dnia następującego silney kanonnady. Dnia 30 postrzegłszy nieprzyjaciel te przygotowania wysłał posłańca dla rozmówienia się o ukła-

dy; skutkiem których miasto Kiostendzi poddało się naszym tegoż dnia o 3ciej po południu. Potym Główno-komenderujący zostawiwszy w Kiostendzi GM. Palicyna z Orłowskim m. p. 2ma szwadronami jazdy i 200 kozaków, tudzież rozłożywszy korpus GL. Markowa na drodze od Karary do Kiostendzi, sam z korpusem środkowym ruszył d. 51 ku wsi Czernewod i złączył się d. 2 września z korpusem GL. Miłoradowicza. D. 3 uczynił rozporządzenie ażeby te 2 korpusy ruszyły naprzód różnemi szlakami, marsz ten był tak rozporządzony ażeby straż przednia korpusu GL. Platowa obeszła Rasewat dla przecięcia nieprzyjacielowi odwrótu do Sylistryi i zagrodzenia drogi posiłkom ztąd spodziewanym, tudzież ażeby GL. Miłoradowicz postąpiwszy naprzód okrążył nieprzyjaciela i razem ze wszystkimi wojskami atakował.

LONDYN 27 września. Z Gtt M, HK—Między Lordem Castlereagh ministrem wojny a Sekretarzem stanu spraw zagranicznych Canning był d. 21 odprawiony pojedynek: który w tym porządku nastąpił. Nieporozumienie dawne ministeryalne odmieniło się w osobistą nieprzyjaźń: Canning krytykował wyprawę do Flandryi na rzekę Escaut zwalając całą hańbę kampanii nieszczęśliwej na ministra wojny. W domu Xcia Portland wszczęty spor między temi osobami, w ostrych słowach wyrażony, rozjątrzył dawno niezgodne umysły. Xże Portland obrany za rozjemcę uznał iż Canning w tłumaczeniu się obraził honor Lorda; że tym barziej znieważył nalegając ażeby iako niezdatny minister ustąpił z urzędu, azatym dla zadosyć uczynienia przez pismo na pojedynek wyzwany został. D. 21 o 5tej z rana Lord Jarmouth pojechał do Lorda Castlereagh, z którym wzięwszy chirurga Home na plac udali się, o 7mej już tam zastali Sekretarza Canning z jego adiutantem Ellis. Pistolety za broń pojedynekową obrane: pierwszy strzał obu stron był daremny; zbliżyli się ministrowie na kroków 10, wtenczas Canning był trafiony w udo w miejsce mięsiste; kula na wylot wyszła. Lord Castlereagh omal życia niestracił, kula na prawym boku guzik urwała. Azatym roziechały się strony. Chirug opatrzył ranę, kuli dobył, i życie już nie jest w niebezpieczeństwie. Trafiony z początku pojedynek przed domownikami i ministrami, gdy był skończony, wszystkim został obiawiony.

Następują więc odmiany wielkie w ministerium angielskim. X. Portland, Lord Castlereagh, P. Canning wzięli dymisję: zostają tylko do czasu nim nowi przedniocy weyda na ich miejsca od Króla wybrani. W gabinecie rozróżnione są opinie względem następcy po Xciu Portland, który i dla słabości zdrowia i dla ulubionej spokojności chciał dawno usunąć się od interessow. Z tego powodu Canning złożył urząd ministra spraw zagranicznych; nieukontentowany przytym że nie mógł wprowadzić do Ministerium Lorda Melville po Xciu Portland. W tym odmiecie miał taki nastąpić układ. Canning czy Perceval ma być kanclerzem skarbowym, Lord Melville ministrem admiralicyi, L. Mulgrave ma mieć departament artyleryi, L. Liverpool wną-

trzny, a Margrabia Wellesley wojenny. Drudzy mówią że Percival usiłuje ażeby Lord Sidmouth nastąpił po X. Portland. W kilka dni rozwiązana będzie ta wątpliwość. D. 21 i 22 rada gabinetowa była zwołana: znajdowali się na niej Lord Eldon, Graf Liverpool, L. Mulgrave, L. Lewison Gower, Graf Bathurst, G. Chattam, G. Westmoreland, i Perceval. Król niechętnie zezwolił na uwolnienie P. Canning: są którzy mianują na jego miejsce Lorda Harrowby. Wszyscy ministrowie oprócz Lorda kanclerza i Lorda Liverpool zdawali swoje urzędy, lecz Król pozwolić niechciał na oddalenie się: w smutnym zostaliśmy położeniu, można powiedzieć iż iesteśmy nieiako bez rządu. Nim Lordowie Grey i Grenville dadzą odpowiedź nie niema być przedsięwziętym względem odmiany ministrow. Wszelkie niechęci prywatne umilknąć wtey chwili muszą przed interessem publicznym; wszystkie umysły tym barziej ziednoczone być powinny im bliższa odmiana postaci grozi Europie: wszystkie części administracyi dziś najsilniey sprzężone być mają ażeby tym skuteczniey działały—Rząd dotąd nieogłosił czy wyspę Walcheren zatrzymamy lub nie? Choroby zaraźliwe dosięgają samych Niemców; wody do picia tam niema, z Anglii dowozić iey trzeba. D. 5 leżało w szpitalach 5 t. ludzi, z tych umierało codziennie 50. Do Deal codziennie sprowadzają znaczną liczbę chorych; ażeby od nich zaraza nierozeszła się, postanowiono wszystkich w obozie trzymać: gorączka tak bywa mocna że we 24 godzinach zabija. China iest nieiaka pomocą. G. Picton i wielu innych wodzow niebezpiecznie choruje. Dla uśmierzania szemrania ludu z wyprawy nieukontentowanego, ministrowie ogłosili że obrona Flessyngi powierzona będzie Niemieckiemu legionowi i że anglicy na zarazy na wyspie Walcheren narażani nie będą. Sprowadziliśmy tu z Flessyngi okręt od dział 74 tam zbudowany, rozebrawszy wprzód iego na części, gdyż nie był ieszcze spuszczonej na wodę i nie mógł żeglować—GL. Chattam powrócił z Zelandyi do Londynu i był Królowi przedstawiony. Z Lizbony przychodzące wiadomości dają wiedzieć że G. Wellesley przestał ciągnąć do tey stolicy, lecz nazad zwrócił się na granicę Portugalskie do Elvas, gdzie złączywszy się z G. Beresford zaczepnie działać zacznie. L. Wellesley ambassador nasz w Hiszpanii powróci do Anglii niezwłocznie i w ministerium miejsce otrzyma; do obu, gońców wysłano. GM. Campbell mianowany komendantem Gibraltaru pojechał na obięcie tam dowodztwa. G. Romana przez wydaną do wojska odezwę zapowiedział że składa dowodztwo, a wchodzi do Junty Sewilskiej będąc iey członkiem wybrany—Do portow naszych wiele okrętow z towarami codziennie zawija, w Portsmouth iest 800 statkow kupieckich; lecz nikt kupować niechce: wszystkie magazyny są towarami przeładowane. Z żalem ogłosić trzeba bankructwo zamożnego u nas bankiera Broxham, który na puł miliona szterlingow zostawił interessow.

PARYŻ d. 29 września. Z Gtt NM, J dl E, J de F, KH—G. Wellesley dając sprawę ze swojej kampanii w Hiszpanii napisał że ułożył się z G. Wilson i Laroche dla osadzenia wawo-

zow Puerto de Banes i Perales, lecz że z zadziwieniem potym dowiedział się o ciągnięciu tamtędy 56 t. francuzow, Daley donosi o planach iakie ułożył z G. Cuesta dla utwierdzenia pozycyi pod Talavera i przywrócenia komunikacyi przez Placencją. Potym pisze że Cuesta chciał ustąpić z Talavera niesądząc anglikow dosyc mocnymi do oparcia się francuzom od pułnocy nadciągającym, że list do Cuesta wysłany ażeby się zatrzymał, już go tam nie zastał. Przytym dodaje G. Wellesley że same niebezpieczeństwo w udziale dla niego zostało po odejściu G. Cuesta do Oropesa, że sam Mar: Victor miał 25 t. francuzow; że nakoniec anglicy musieli mieć się odpornie.

Na te wszystkie punkta odpowiada Monitor „Zyczymy ażeby G. Wellesley wszędzie i zawsze woyskom angielskim hetmanil: iakiego charakter pokazuje; klęski nigdy go nie odstąpią. Z podziwieniem wyznaie że nie miał ani szpiegow ani dokładnych wiadomości, lubo był w kraju napelnionym stronnikami angielskimi. Rozumiał że mieć będzie do czynienia z korpusem od 10 do 12 t; bezpiecznie więc postępował ze 20 t. anglikow; z zadziwieniem postrzegł się iż ta siła urosła do 70 t; rozumiał że 2ma batalionami w Banes zasłoni skrzydło lewe; niebaczny wkrótce był otoczony: dziękować powinien za swoje wybawienie rozpaczy i nieładowi, które rzuciły armię jego na nieprzebyte drogi i niedostępne góry—Cuesta bardzo dobrze zrobił że opuścił Talavera, gdyby dłużej tam zabawił byłby zginął. Zle sobie poradził, że nad Tagiem zostawił 2 dywizye i dział 40; bo wszystkie stracił. Było to stanowisko najważniejsze; zawsze na wojnie straż przednia lub tylna najpierwszą gra rolę: czyż po rycersku i przystoynie L. Wellesley uciekł ze swoimi woyskami zostawiając najtrudniejszą część woyskom mniej doświadczonym? Spodziewał się L. Wellesley ze 20 t. zdobyć Madryt a nawet Hiszpanię, i 90 t. francuzow wypędzić. Gdyby miał jeszcze armię Grafa Chattam, która w błotach na Walcheren zagrzęzła, niezdobyłby nic innego oprócz hańby i porażki. Jeżeli chcą anglicy walczyć o Hiszpanię niech postawią równą Francuzom siłę, a przynajmniej dwie trzecie części, to jest 150 t; a Hiszpani trzeciej części dopełnią. Powinszuujemy sobie tej walki wtenczas pokonamy na lądzie Brytannią W, którą dziś na morzu zwalczyć trzeba. Temistokles radził Ateńczykom opuścić twierdze a schronić się na okręty. Zyczyć należy ażeby ministrowie przy przedsięwzięciu pozostali i nieprzestali okrętów opuszczać a na ląd przechodzić. W tej kolei możemy przepowiedzieć upokorzenie Anglii i pokoy morski przed rokiem. Nieupłynie rok ieden a orły Imperatorskie złamią wszelką usilność iakkolwiekby ją nateżyli i wzniosą się nad zamkami Lizbony—Wellesley niemając tego co należy do mocy armii przyciągnął aż do Talavera; projekt zdobycia Madrytu zawrócił głowę; armię francuską równo ważył z woyskami indyjskimi Syapojs. Chciał na czele 25 t. anglikow i 30 t. hiszpanow przedrzeć się do Madrytu. M. Victor uwodząc za sobą nieprzyjaciół połączył się z armią odwodową i w oczy odwrócił się. Na dobrego wodza przystawało

pośpieszyć i każdy korpus z osobna ieden po drugim poznosić. Bitwa pod Talavera była tęga lecz niedecydująca, anglicy dobrze się bili i wiele stracili: zawsze zgromieni zostali, ile tylko razy naprzód postępować chcieli; toż samo francuzi przez zamęt niezliczonych błędow niepotrafili opanować stanowiska na lewym skrzydle. G. Wellesley dowiedziawszy się, że M. Soult od pułnocy z woyskiem przychodzi; uciekł. Cóżby było gdyby podług reguł wojennych francuzi nie wprzód bitwę zwiedli aż wszystkie korpusy połączyłyby się? Donosi G. Wellesley że chociaż zwycięzca niemógł dla niedostatku żywności naprzód postępować, ciągnąłbyż naprzód gdyby francuzi pola niedali? Zapewne poszedłby do Francyi gdyby M. Soult z 70 t. za opóźnioną 2ma dniami bitwą w tył zaszedł. Wyprawa G. Wellesley podobna jest do kampanii G. Moore w listopadzie odprawionej. Oba stracili swoje szpitale, bagaże, artyleryę, i połowę armii. Po tym wywodzie następuje obszernie opisanie całej kampanii.

Józef Napoleon król hiszpański zabawiwszy dni 4ry w Ildephonso powrócił do Madrytu. D. 16 wydał wyrok dla utrzymania mennicy nakazujący ażeby właściciele obiawali rządowi i do mennicy znosili wszelkie naczynia srebrne oprócz stołowego; przyrzekając zapłacić nacychmiast gotowem czwartą część wartości, a trzy czwarte we 4 miesiące. Ktoby utulił, tracił całe srebro bez żadney nadgrody; donoszący o utraconym srebrze odbiera 4tą część wartości w nadgrode. Złotnicy odtąd niemogą już żadnych naczyń wyrabiać ze srebra—Między wódzami nieprzyjacielskimi iakoteż w Juncle Sewilskiej wielkie niezgody panują. Cuesta nazywa G. Wellesley naczelnikiem rozbojników. Sevilla przyela załogę angielską. Romana zastępuje miejsce G. Cuesta po jego oddaleniu się ze służby.

G. Blake z rokoszanami chcąc podnieść oblężenie Gironny wydał bitwę armii Katalońskiej, lecz skoro G. S. Cyr ruszył do boju z woyskami swemi, uciekł nieprzyjaciół. Tymczasem oblężeni opanowali najważniejsze stanowisko Angles. GB. Mazuchelli wdarł się z grenadyerami na górę, bagnetem otworzył sobie drogę do szanцу, zdobył kościół i 500 rokoszanow niechających się poddać wyciół: ledwo pułkownik angielski Fitzgerald z 3ma oficerami od morderstwa był uratowany—Oprócz komissyi sądzącej G. Monnet, wyznaczone są dwie inne na wysłedzenie postępowania Admirala Villaret Yoyeuse gubernatora Martyniki i gubernatora Cayenne Victor Hugues. Kommissya w Rochefort rozbierająca czynności kapitanow w bitwie z anglikami w Basques na śmierć skazała kapitana Lafort, który opuścił swój okręt, zgiego na utratę wszystkich stopniow osądziła, już pierwszy rozstrzelany, i cały wyrok spełniony. Guadalupe w dobrym stanie; burza wielka d. 1 i 2 sierpnia, rozproszyła wielką flotę kupiecką an:—Ambassada Szwedzka tu przybyła. Z Londynu przyszła wiadomość że Canning złożył urząd ministra spraw zagranicznych: wiadomo że on wieczną nam wojnę zapowiadał—Za 3 tygodnie Imperator tu spodziewany; brama tryumfalna w Tuilleries już gotowa.

M. Bernadotte i G. L. Rampon powrócili od armii północnej do Paryża oddawszy komendę M. Bessieres Xciu Istrii: M. Moncey dowodzi armią odwodową. Nie jeszcze to wojsko nieprzedsiewzięło dla odzyskania wyspy Walcheren. Statki nasze po oddaleniu się angiolków ciągle zgłębiały rzekę Escant, i znalazły że wieść o zarzuceniu koryta była zmyśloną—Ludwik Napoleon król hollenderski postanowił wyrokiem swoim wprowadzić godność szlachecką do Hollandyi; dla rozdawania więc tytułów i herbów, dla utrzymywania się szlacheckiej ustanowił Collegium z 7 osob. Mollerus będzie kanclerzem tytułów, Spar herbów mistrzem, Goes wielkim kanclerzem orderu iedności. Posłowie hollenderscy wyjeżdżają z Bawaryi i Westfalii do Amszterdamu.

HAMBURG 7 października. Z Gtt HK, A, Z, M — O pokoju między Francją a Austrią niema pewnej wiadomości; zapewniają że już traktat zrobiony; wzrasta przynajmniej o nim nadzieja; papiery w górę idą: wojska fr: zastanowiły się w dawnych stanowiskach; austriackie w głąb Węgier oddaliły się. G. Bubna bez przerwy jeździ z Totis do Szenbrun i wzajemnie ztąd nazad powraca. Monarchowie prosto z sobą traktują. Zastanawiają tylko przygotowania do wojny dotąd niezawieszone: posiłki francuzkie codziennie ciągną do W. wojska, Westfalczykowie ku Dunajowi idą, Portugalczykowie aż do Westfalii przychodzą, Król saski mocno uzbraja się; most pod Prezburgiem postawiono, linie telegrafów łączyć będą całe Niemcy z Francją Hollandją i Hiszpanią. Król wirtem: podniósł wojska swoje do 25 t. Z drugiej strony Cesarz uzbraja pospolite ruszenie; izraelici protenstanci i katolicy, młodzi, starzy i żonaci, wszyscy zgromadzać się muszą; mianowicie w Czechach: korpusy staia 1 pod Jglau; 2 od Strakoniz do Pilsen, 3ci od Eger do Carlsbad, 4ty od Teplie do Leutemeritz, na zasłonę królestwa przeciwko Francuzom w Austrii i Frankonii stojącym tudzież przeciwko Saxonii. W całym kraju niedostatek i nieukontentowanie—Tyrolczycy nie nieprzedsie biorą. G. Moulin w Auszpurgu zgromił oficerów i żołnierzy wyciągających lepszego utrzymywania siebie nad przepis Imperatora. Wojsko co miesiąc z dołu żołd odbiera.

Sejm szwedzki na utrzymanie dworu naznaczył rocznego dochodu królowi Karolowi 280 t. talarów, a zaś następcy tronu X. Krystyanowi 24 t — Z powodu wyniesienia tego Xcia pisma publiczne napełnione są pochwałami. Z małego Xięstwa duńskiego postąpić na znaczne królestwo, jest rzeczą wielką; lecz byż kochanym szacowanym i obranym od narodu przeciwko któremu wojna podjęta i poparta, przyjąć ofiarę pod pewnymi warunkami, i obok zyskać zaufanie własnego króla aż do otrzymania rządów w połowie królestwa, jest to największy triumf cnoty nad polityką i przesądem—Król oddał do rozrządzenia Stanom 10 zamków królewskich ze wszystkimi do nich należącymi ogrodami, łąkami, gruntami i dobrami, wymowiwszy sobie wolne mieszkanie i ich użycie latem kiedyby się podobało—Dnia 18 wrze-

Za pozwoleniem Cenzury wileńskiej w Drukarni Uniwersytetu na Gazetę oddzieloney.

DODATEK

śnia Król uwielbiwszy patryotyzm, odwagę, mężstwo, cierpienia i wytrzymałość armii fińskiej szwedzkiej, wystawiwszy w najwyższych kolorach poświęcenie się bez przykładne dla monarchii, uczynił stanom propozycją ażeby obmyśliły fundusz na utrzymanie reszty pozostałej z tego dzielnego wojska, które tak długo wytrzymało cały ogrom potęgi przeciwny, które często bez chleba pustyniami i drogami nieznanymi po mil 50 i 60 ubiegało i pod chorągwami stawało, które dawszy dowody cudów mężstwa kiedy pokory zyskało, postanowiło opuścić oyczystą ziemię, majątki własne, przyjaciół i krewnych a żyć w Szwecyi przedsiewzięło. Słuszną jest rzeczą, rzekł Król, ażeby tak bez przykładna w dziejach gorliwość i miłość oyczyny nie została bez opatrzenia i nagrody. Uboga i wyniszczona jest Szwecya, lecz wdzięczność narodu dla takich obrońców wyższą nad wszelkie względy być powinna—Między Danią a Szwecją ułatwiona jest komunikacja; okręty zawiaiają bez przeszkody do portów duńskich. Słychać że poseł Duński uda się do Szwecyi dla ułożenia ostatecznego pokoju—Po zawartym d. 17 pokoju Król szwedzki wysłał Barona Ankersward do Paryża dla doniesienia o tym wypadku, który zamknął porty szwedzkie okrętom wojennym i kupieckim angielskim.

WARSZAWA d. 11 października. Z Gtt War, Kr, Poz, HK—Pisma krajowe ogłaszają z pochwałą czyn rolnika Gallicyjskiego Tomasza Ptaka, który przechowawszy od roku 1794 armatę polską aż dotąd teraz oną nowemu rządowi wydał. Franciszek Dobiecki dziedzic w nagrodę takiego Patryotyzmu, w dzień zaprzysiężenia wierności Napoleonowi uwolnił go z potomkami od pańszczyzny. Na uczcie dzieciacka i wszystkie damy z nim tańczyły, a goście zdrowie spełniali; nareszcie złożyli dla wieśniaka sumę pieniędzy; tych nieprzyjaciół Ptaka oświadczając że niechce aby rozumiano że to dla widoku kiedyś nagrody uczynił, co mu iedynie przychylnosc dla kraju uczynić doradziła.

Xże Poniatowski przez rozkaz dzienny d. 7 w głównej kwaterze Krakowie, ogłosił wojsku pod swemi rozkazami będącemi, że ta część towarzyszy, którą los w innej świata stronie walczyć przeznaczył, pokazała przez dzielne postępowanie, że Polak nigdzie nieprzestaje ubiegać się o względy W. Napoleona i sławę imienia swego. Dywizya polska w Hiszpanii podzielona na 2 brygady pod dowództwem Pułkowników Sobolewskiego i Xcia Sułkowskiego okryła się chwałą. P. Sobolewski na czele pułku 4 i batalionu z pułku 7 spotkał pod Talavera GG. Artur i Wellesley i do 9tej godziny wytrzymując usiłowania jazdy nieprzyjacielskiej, niestraciwszy 100 ludzi rannych i zabitych przyczynił się do wygranej Króla katolickiego, bitwa pomyslna czyni niemały zaszczyt brygadzie polskiej, i dowodzi dobrego prowadzenia naczelników i dzielności podkomendnych. P. X. Sułkowski na czele 9go pułku i batalionu z 7go pułku posłany do Toledo zasłaniał to miasto przeciwko wszelkiej napaści. R. p.

DODATEK Nro. 83.

DO GAZETY KURJERA LITEWSKIEGO

w WILNIE dnia 13. Pazdziernika. ROKU 1809,

Wilno d. 12 pazdziernika. Dnia 11. terażniejszego Mca w klasztorze wileńskim WW. Pamił Wazytek pod Prezydencyą JW. Jmć X. Tadeusza Kundzieza Nominała Biskupa Suffragana Trockiego zastępcy JW. Biskupa wileńskiego, w przytomności WW. Jmci XX. Franciszka Narwoysza Kanonika wileńskiego Profesora Matematyki w Uniwersytecie wybranego od tegoż Uniwersytetu do Instytutow edukacyjnych wileńskich Wazytatora, Augustyna Tomaszewskiego Profesora Teologii zastępcę tegoż Wazytatora, Jana Szłopa miejscowego Kapelana, oraz przełożonego; Mistrzyń, i dołączonych osób Zakonnych tegoż Klasztoru odpawili się Akt ciągnięcia losów do zajęcia dwóch wakujących placów na funduszu JEGO IMPERATORSKIEJ MOSCI dla edukacji ubogich pańienek szlacheckiego rodu najmłodsiwiej opatrzonym — Losy ciągnięte przez dwie najmłodsze Pańienki tamże edukacją biorące okazały się być przyjaźniemi dwum Anieli Jzbieckiej i Karolinie Zatołowiczównie z liczby 38 pańienek do uczęszczania dobroczynności i Monarszej zapisanych. O czem przez niniejszą gazetę obwieszczaia się rodzice lub opiekunowie tych pańienek, aby ie na wymieniony fundusz z świadectwem miejscowych, gdzie mieszkaia, Marszałkow Powiatowych o szlacheckiej ich rodowitce i niemożności dla ubóstwa wzięcia z siebie przyzwolitej edukacji, przystawili; bez którego świadectwa pomysłne dla nich losy nieotrzymaia pożądanego skutku. Tamże następnie odprawili się examen edukujących się pańienek. Wazytatorowie spólnie z Suffraganem trockim czynili zapytania ze wszystkich nauk; a z odpowiedzi przytomnych, iasnnych, i dokładnych przekonali się, że Uczennice chciały i umiały korzystać z swiatłego przewodnictwa swych Mistrzyń.

Liczba Pańienek w tym Klasztorze biorących edukację jest następująca:

Na funduszu JEGO IMPERATORSKIEJ MOSCI	-	12
Na funduszu s. p. Komorn: Slepścia	-	7
Na łaskawym klasztornym opatrzaniu	-	9
Na własnym koszeie	-	30
Mistrzyń Zakonnych 8. Swieckich do muzyki 2.		10

Przedmiotem edukacji są nauki religij, byczayności, czytania, pisania, rachunkow; języka Francuzkiego, geografii, rysunkow, muzyki, i różnych robot ręcznych.

Trudny i wielki proceder między W. Sowieńnikiem Kontrymem a WW. Kosmowskiemi twardo prowadzony i popierany, za poważnym wdaniem się JW. Biskupa Wołczackiego perswazyą, staraniem, i pracą tego Weterana, a nawet offiarą niemiałą gotowych pieniędzy, umorzony został. Przyjaciele spokojności oddaia hołd publiczny wdzięczności zacnemu pośrednikowi, który błogosławioną powrócił zgodę niemyślny honor stronom rozróżnionym czyniącą.

Sąd Główny ciągle rozbiara sprawę Judyckiego z Bieczem z remisyjnych; dalej następuia aktoraty Chrzastowskiego z X. Zubowem, Reyzera z Kuczewskim, Haysinga z Abramowiczem, Supiskich, Micewicza z Zukowskiemi Brzostowskiej z Mowszowiczem, Moyżeszowicza z Surkontem, Bortkiewicza z Gombrewiczem — Sąd Główny wremieniu rozbiara sprawę z rejestru Poassorskiego Starzyskiej z Pawłowskim i dolszemi — Komisja sądowa edukacyjna odbywa ciągle swoje sessye.

Fidelis Maurer Ogródnik JO Xięcia w dobrach Wołczyńie ma do zprzedania naywięcej Topoli Włoskiej od trzech do siedmiu Łokci wysokości a próż tego inne rośliny i cebule kwiatkowe, nasienia kuchenne i przytym 42 gatunki rozmaitych kwiatow w jedney paczce.

Rosliny	-	-	-	-
Topole Włoskie	-	-	-	-
Wśnie Rodzayne	-	-	-	-
Łabka w dobrym gatunku	-	-	-	-

Ablegry winne	-	-	-
Holenderski agrest	-	-	-
Berberis	-	-	-
Acacia biała	-	-	-
Acacia żółta	-	-	-
Syringa niebieska.	-	-	-
Jasmin biały	-	-	-
Wierzbina piękna do altanek	-	-	-
Kapryfolium do altanek	-	-	-
Spiraea biała	-	-	-
Róża Centyfolia	-	-	-
Róża Maiowa	-	-	-
Róża biała	-	-	-
Nasiona kasztany	-	-	-
Róża cukrowa	-	-	-
Rozmaryn	-	-	-
Morwy włoskie	-	-	-
Wierzbina babilońska	-	-	-
Ablegry goździkowe różnego koloru i gatunku wielkiego	-	-	-
Aurycuły	-	-	-
Cebula Hiacynty	-	-	-
Ranuncuły	-	-	-
Żółta lilia	-	-	-
Tulipany	-	-	-
Amaryllis	-	-	-
Korona Imperialis	-	-	-

U tegoż JP. Fidelisa Maura znajdują się kuchenne nasiona w różnych gatunkach: mieszka u XX. Bonifratrow

W Xiegarńi XX. Piarow Wileń: znajdują się do przedania rozmaite Xażki, ceną naymniejszą.

Kłuka o rzeczach kopalnych Tom 2.	13	10
Krótki wstęp do sztuki fajerwerkowej	2	
Krótki wykład psalmow dawidowych	10	
Krótki zbiór starożytnych moralis:	18	
Kalendarzyk damski	3.	
Katechizm dla amantow	1	10
Każeczka, moralna dla dzieci	2	20
Krótkie zebranie nauk	13.	
Książka nauk i modlitew Katolic	8	
Krótką nauka dla akuszerok	3	10

Po wyprzedazy z publiczney licytacji dworku w Wilnie na Zarzecz pod Nrem 638 wedle dawney taryffy a podług rozkładu terażniejszego Policji pod Nrem 311 sytuowanego, JPP. Józefa i Katarzyny Łopacińskich Starost Mscisław iako przez ich na satysfakcyą wierźcicieli oddanego z pretensyów na iakowym domie pokazujących się przez Magdalene z Szamatulskich primo voto Bolewiczową ad prasens Budkiewiczową z dokładem potomstwa kiedy równie konkurs podniesionym bydz wyswiecił się przeto Dekretem z Magistratu Wileńskiego w przyjsciu niektórych kredytorow na dniu 25 zeszłego Mca Septembra lerowanym postanowiono na koszt massy z wyprzedazy pomienionego dworku wynikley zamiescić w gazecie kurjera lit. potrzykroć awizacyą, aby kredytorowie tak Starost Łopacińskich iako też Bolewiczow w przeciągu dwóch miesięcy dla rozprawienia się w Magistracie do exdywizii z dowodami a to pod utratą swych pretensyi iawili się w skutek czego dla uależney wiadomości kredytorow niniejsza publikata wydaie się dnia 11 oktobra 1809 Roku.

Józef Łukienowicz Rad M. G. W.

Magistrat Miasta Wilna, w skutek postanowionej rezolucyi w dniu dzisiejszym wydaie niniejszą awizacyą aby tak kredytorowie iesli są iacy zmarley w miescie Wilnie Elżbiety Hlebowiczowej a to pod utratą swych pretensyi iako też oney bydz mogący sukcesorowie z dowodami probującymi dla rozprawienia się do massy z wyprzedazy po teyże Hlebowiczowej pozostaley ruchomości, wynikły

w przeciągu 6 tygodni do Magistratu niniejszego iawili się i stawiali Datt 1809 oktobra 11 Dnia.

Józef, Łukienowicz Rad M. G. W.

W Skutek UKAZU JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI z Wilenskiego Gubernskiego (Rządu pod daniem 29 zeszłego mca Augusta z Nrem 11256 nastalego, za dekretem Magistratu wilenskiego w dniu 18 presentum, będzie się wyprzedawał przez publiczną licytacją dom obywatela wilenskiego Jana Kaczanowskiego w Wilnie na Antokolu pod Nrem 472 Sytuowany, w terminach naczynionych pierwszym dnia 30 terazniejszego mca septembra drugim dnia 22 i trzecim ostatecznym dnia 28 następnego mca oktobra w każdym terminie licytacja odbywać się będzie In fundo pomienionego Dworku po południu od godziny drugiej do piątej wieczornej dla wiadomości czego w celu zebrania się do kupi konkurentow niniejsza Publikata z umieszczeniem potrzykroć do gazety Kuryera litewskiego wydaie się Datt roku 1809 mca septembra 24 Dnia.

Józef Łukienowicz Radny M. W.

Na wileńskiej ulicy w domie W. Grzymayłły są do przedania 4 konie srokate do karety i klacz iezdua, młoda od lat 5 u do 7 w cenie mierney.

Do Xiegarni Fr. Hasselbacha przybyła książka pod tyt: Almanach Dramatischer Spiele zur gesellschaftlichen Unterhaltung auf dem Lande, A. von Kotzebue fur das Jahr 1810 z kopersztychami kolorowemi. Oprawna z futerałami.

W ogrodzie niżej podpisanego na przedmiesciu Sypiskach za rzeką Wilią przy domie dziedzicznym pod Nrem 962 położonym, znajduia się w najlepszych gatunkach szczepy jabłek i gruszek, z nie małym nakładem z zimnego klimatu tu sprowadzone, do sprzedania: życzący owe szczepy otrzymać, raczą przysłać ogrodnikow dla powzięcia informacji, iak w przesadzeniu onych postąpić mają, w Wilnie 1809 Pazdziernika 1 dnia Filip Zaffatay.

Dziedzic Domu pod N. 96 a teraz 83 z układow iakie niżej podpisany w celu uspokojenia kredytorow poczynił awizue przez niniejsze pismo ażeby wszyscy kredytorowie z pretensiami obligowemi lub inego tytułu raczyli iawić się do WJ. pana Józefa Urbanowicza Staro: Dert w domu XXzty Bazylianow mieszkającego pod N. 148 obok Brzostowskich pałacu do terminu roku 1810 apryla 23 dnia i swoje preteusye realne pod pisami upoważnili a to w zamiarze uspokojenia wszystkich kedytorow ażeby nikt niewiadomością nieskładał się dla tego do publiczney wiadomości przez gazetę trzykroć podae się. u Jan Onufry Froland Zegarmistrz

Niżej Piszący się uwiadami, iż z przyczyny Piłnionych przezemnie w dikaasteriach Pttu Trgo obowiązkow Adwokata, powierzone mi były od różnych obywateli Litt: Gubernii Papiery, które po ukonczeniu poruczonych mi interesow dopiero zwróconemi bydz mogą; wszyscy sięc ci ichmość, którzy mają odemnie dane rewera, niech nę zgłoszą do miasta Wilna w miejsce mojego mieszkania do kamienicy W. Rta Doroski na Ulicy Domini: ańskiej a zwrot swoich dokumentow uzyszcą. Sądu Gł: Litt: Adwokat. Gorzkowski

1809 Junii 10 wedle Ukazu J. J. Mości Rząd Guberni: wileń: rozpatryw-zy Rapport powiatowego Strapczego dwa Przłożenia wojennego Gubernatora prozby i dalsze dowody w dziele Starozakonnego Zelmanowicza i innych kahalnych z żydem Wulfem Judelowiczem r o z k a z a ł „ Gdy zmieniony Wulf Judelowicz sam w prozbie własney wyznaie, że on jeszcze za czasow rządu polskiego za współnictwo w kradzieży był publicznie ukarany z wy-cisnieniem na czele znaku szubienicy, azatym on podług ustaw najwyższego o Guberniach urzadzenia rozdziału 27 punktu 5 niemoże bydz w żadnym zbiorze, na mocy więc tego prawa stosownie do przedłożenia wojennego Gubernatora onego Judelowicza natychmiast oddać od powinności w bractwie pogrzebowym iako niegodnego bydz w dobrym towarzystwie i niemającego wiary i o tym Policmeystrowi postać Ukaz ażeby wyszedził iak mianowicie Judelowicz był wybrany i ustanowiony na ten obowiązek rapportuiąc bez zwłóki i na pierwsze przedpisanie Rządowe; o czym i Wojnemu Gubernatorowi domesć i złożone P. Judelowi: za Papiery zwrócić Jemu nazad „ Na autentyku podpisał Sekretarz Dmitrewski.

JO.O. Mikołay i Franciszka z Graffow Butserow XX, Radziwiłowie Generał Lett woysk b. litt: ett za remissą sądu Głgo Gubernii litt: Grodzień wespół z potomstwem mając rozprawę w Ziem: Grodzieńskim, z osobami, które w różnym frymarkow rodzaju, podstępnie i niewczesne odkumenta, na pieniądze, oraz dziedzictw kupna, od JO. Karola X. Radziwiła chorążego woj: Rossy k starszego swojego syna pootrzymywali; i w skutek dekr-tow Ziem: Grodzień: nieraz wynosząc pozwy, gdy, już dla kondemnowania się wielu, już dla co raz nowo odkrywających się pism oczewista wstrzymuie się rozprawa, przeto, zadość czyniąc dekretowi Ziem: Grodzień: bieżącego 1809 iunii 17 zapadłemu; tak wiadomych, iako i niewiadomych poży-wanych i niepozywanych, wszystkich, którzy iakiekolwiek mogą mieć pretensye z pism od Karola X. Rrdziwiła u-zyskanych, lub nabytych aby przed ziemstwem Grod iefi iako iedynym sądem; na rokach przyszłych okobrowych sub amissione causae stawili się pozwem i niniejszym adootuią.

Z powodu że Ur: Mackiewicz, Hornowski, Narkie-wicz wyprzedawszy kamienicę po Grabowskę długu nie-płacicie za Felcebera iako nabywcę, że oraz papierow nie-zwracacie przeto żały Felceber sumę zatrzymaną pod od-powiedź oddaie a iakie tylko z przyczyny zakłócenia pteenso-row żałtncy detor poniesie wydatki na procedurę, tych po-szukiwać z obżali iako ewiktorów oświad za się—Dla tych przyczyn szukając żółtncy detor zapewnienia i bes-pieczestwa funduszu własnego na iaki się po ad ustawiczną pracę zdobył, przeciwko obżalnym naysolenacysze zanasa oświadozenie i aby pretensorowie dalsi iezeli ieszcze zay-dzie się z pewnemi dowodami do dnia 23 apr: 1810 r daitgo iawili się przez powtórne ogłoszenie przez kurye ru litt] wszystkich po szczegulnie zawaadamu utego oświadczenia podpis takowy, Felceber

Chirurg, Dentysta, Okulista i Bandarzysta, ozłonek Akademii Chirurgiczney w Mezu we Francyi, Uprzywileiowany J. K. M. Króla Próskiego w Berlinie i w całym iego Kraiu czyni nacyięsze operacye swego Inuszu. usadza zęby pojedyncze i całe paszczęki bardzo marno z wielką zręcznością. Znajduie się u niego wsystko to, co się należy do chendozenia zębów, do zimcowania dzał i ru-chających się zębów, oraz Spirytuy które bo zębowa ra-awsze uleczaią bez wrywania onych, tudzież woda de S. Jves zwana, bol oczu usmierzaiąca. Co się ty do biegłości iego nauk, i skutku iego spirytusow: iestnż w Gazecie Berlin: w Ru 1904 wiaż przez srość miedię y publi-kowano: przez co u łaskawey Publiczności zednal obie stł-wę i zaufanie. Przedaie także pasy od ruptur, dlatycznie uzdrawiające z francuzkiemi sprężynami, które przez całe życie trwaią. Nie bardziey nie ie t godneysze o uwagi nad iego pasy od ruptur: to cię znaczy bydz nad rzegiem g o-bu, gdyby ie kto zaniedbał. Jest lepiej żad iego nie mieć pasa od ruptury, iako zły no-ic, z dobrym zaś pa em mo-żna się doczekać nayspóźniejszy staroś i. Kurne także świeżo powstaiące ruptury, toż par dilatation. Mieszka na ulicy Rudnickiey na przeciw pałacu Ogńtkiego w domu Hirszy. Hofman

Słowo przeszły Szarady ka-leczyć

Na pięciu chodzę nogach, i pomnie też chodzą.
Z członkow mych pomieszanych te rzeczy się rodzą:
Użytecznego ludziom mieszkanie owadu,
Części do twarzy ludzkiej należące sład;
Miara pewna długości ale niezbyt długa,
Dawnego patryarchy siedmiu lat wystuga.

Cena targowa.					
Od d. 15 Sierpni ado d. 22 tegoż				Rub	Kop
Beczka	Zyta	-	-	8	40
	Pszenicy	-	-	19.	—
	Jęczmienia	-	-	8.	40
	Owsa	-	-	5.	—
	Grochu	-	-	8	40
Faska	Masła	-	-	5.	—
Asygnacya	100 Rubli	-	-	42.	50
Dukat	-	-	-	3.	35